
CHEMICKÝ PRŮMYSL

LONG-RANGE RESEARCH INITIATIVE – EVROPSKÝ CHEMICKÝ PRŮMYSL PODPORUJE CHEMICKÝ VÝZKUM

JIŘÍ BAREK^a a VLADIMÍR JANEČEK^b

^a UNESCO Laboratoř elektrochemie životního prostředí, Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, Katedra analytické chemie, Albertov 6, 128 43 Praha 2, ^b Svaz chemického průmyslu České republiky, Dělnická 12, 170 00 Praha 7

barek@natur.cuni.cz, vladimir.janecek@schp.cz

Došlo 15.11.05, přijato 5.12.05

Klíčová slova: chemické látky, odhad rizik, průmysl podporuje výzkum

Rostoucí objem i počet různých chemických látek, které produkuje chemický průmysl ve snaze uspokojovat stále vyšší nároky obyvatelstva, má nevyhnutelně za následek i větší možnost nepříznivého dopadu těchto látek na zdraví obyvatelstva a na životní prostředí. Tuto možnost pochopitelně nelze eliminovat omezením či dokonce zrušením výroby těchto látek, stejně jako se lidstvo nemůže vrátit do jeskyně, svítit loučemi a chodit výhradně pěšky. Jedinou rozumnou alternativou je identifikovat možné negativní dopady, rozumně zvážit míru rizika a přijmout ekonomicky přijatelná opatření minimalizující zdravotní a environmentální rizika působení různých chemických látek.

Iniciativa Cefic

V tomto duchu zahájila Evropská rada chemického průmyslu (Cefic) dlouhodobou výzkumnou iniciativu (LRI – Long-range Research Initiative), která je zaměřena právě na identifikaci rizik a na vyplnění mezer týkajících se našeho porozumění rizikům, která pro lidstvo mohou představovat různé chemické látky, a dále na hodnocení schopnosti současně společností odhadnout míru rizik s používáním chemických látek spojenou. Jedná se o významný závazek evropského chemického průmyslu vůči evropské komunitě, o závazek financovat poměrně velkou řadu výzkumných projektů v této oblasti. Širším cílem této iniciativy je vybudování vědecké infrastruktury umožňující zpracovat soubory poznatků a soubory dat pomocí

nichž bude možno rychle a přesně odpovídat na stále se množící, a v řadě případů oprávněné, dotazy široké veřejnosti týkající se vlivu a účinků nejrůznějších chemických látek.

Systém LRI proto sponzoruje řadu výzkumných priorit týkající se evropské strategie v oblasti ochrany veřejného zdraví, jako např. zlepšování metod odhadu rizika působení různých chemických látek na lidské zdraví a monitorování vlivu různých chemických látek na lidské zdraví, pochopení vlivu různých environmentálních faktorů a jejich dopadu na lidskou populaci, studium vlivu různých endokrinních disruptorů (rozpojovačů hormonů) na lidské zdraví. K dosažení těchto cílů se snaží i o koordinaci výzkumných aktivit, koordinaci sběru relevantních dat a koordinaci jejich interpretace na evropské úrovni v této oblasti. LRI se rovněž snaží o zvýšení úrovně pochopení zdrojů rizik, a zejména snížení rizik souvisejících s přítomností antropogenních polutantů v našem životním prostředí pro zdraví obyvatel a životní prostředí. Dalším cílem je hledání souvislostí mezi environmentálními faktory, používáním chemických sloučenin a zdravotními důsledky a snaha o zlepšení účinnosti testů na zvířatech, omezení jejich negativních aspektů a zlepšení jejich výpočetní hodnoty.

Formy podpory programu

Při plnění tohoto dlouhodobého programu LRI financuje Cefic i celou řadu seminářů a konferencí z této oblasti, mezi něž mj. patřil i seminář „7th LRI Members Workshop 2005“, který se konal ve dnech 16 a 17. listopadu 2005 v Bruselu. Po úvodním přehledu poslání LRI a role Cefic v této oblasti, včetně případné interakce se 7. rámcovým programem Evropské unie, byla podrobně diskutována odezva LRI na klíčové otázky jako jsou alternativní metody testování toxicity různých chemických látek, biomonitorování, vlivu endokrinních disruptorů na zdraví dětské populace, problémy bioakumulace a problematika persistentních organických polutantů (POPs). Diskutována byla i otázka hodnot pozadí stanovená s využitím tzv. biomarkerů chemické expozice – vybraných sledovaných látek a bilančního přehledu evropského výzkumu v oblasti životního prostředí v interiérech (IERIE – Inventory of European Research on the Indore Environment). Řadu dalších informací z této oblasti lze získat na internetové adrese <http://www.cefic-lri.org>.

Na tomto místě je jistě namístě poděkovat i Svazu chemického průmyslu České republiky a jmenovitě jeho prezidentovi, panu Ing. Pavlu Švarcovi, CSc. za jejich podporu, kterou poskytují časopisu Chemické Listy i Asociaci českých chemických společností v oblasti šíření informací týkajících se dopadu různých chemických látek na

životní prostředí a zdraví lidské populace. V souladu s aktivitami Cefic se i Svaz chemického průmyslu České republiky snaží při aktivním zastupování a prosazování zájmů chemického průmyslu a svých členů intenzivně podporovat, kromě rozvoje chemického průmyslu, i ochranu životního prostředí, bezpečnost provozů a vytváření vstřícného sociálního klima, bez něhož je další rozvoj v kterékoli oblasti mimořádně obtížný.

Autoři děkují Svazu chemického průmyslu České republiky, Svazu průmyslu a dopravy České republiky a Ministerstvu školství a kultury České republiky za finanční podporu účasti na semináři „7th LRI Members Workshop 2005“ v Bruselu ve dnech 16 a 17. listopadu 2005.

J. Barek^a and V. Janeček^b (^a *UNESCO Laboratory of Environmental Electrochemistry, Department of Analytical Chemistry, Charles University, Prague,* ^b *Association of Chemical Industry of the Czech Republic, Prague*): **Long-range Research Initiative – European Council for Chemical Industry (CEFIC) Supports Chemical Research**

Principal ideas and basic orientation of the initiative of the European Council for Chemical Industry (CEFIC) are described.

Česká společnost chemická
a redakce časopisu Chemické listy

děkují

Svazu chemického průmyslu České republiky
za účinnou podporu jejich aktivit.
